

"Arkadaş! Amele ve tâate muvaffak olamayan azaptan korkar, ye'se düşer. Böyle bir me'yusun gözüne, dinî meselelere münafi ednâ ve zayıf bir emare, kocaman bir bürhan görünür." Burada geçen ye'se sebep olan nedir; bu sebebi izah eder misiniz?

Burada **ye'se sebep olan**, ibadet ve taate muvaffak olamamasıdır. Bir şeye iman etmek başkadır, imanın gereğini yapmak ise daha başkadır. Tıpkı okula gitmenin faydasına inanmak ile okul derslerine çalışmak gibi.

Okula gidip ancak ders çalışmayan veya çalışmayan öğrenci sınıfta kalmaktan korkar. Böyle bir öğrenci okulların tatil olmasına ve kapanmasına dair en küçük bir haberi büyük bir fırsat olarak görüp değerlendirmesi gibi...

Peki niçin amele muvaffak olamıyor? İşte bunun izahı [İkinci Lem'a'da](#) şöyle izah edilmektedir;

"Bizleri, günahlardan gelen yaralar ve yaralardan hasil olan vesveseler, şüpheler -neûzu billâh- mahall-i îmân olan bâtın-ı kalbe ilişip imanı zedeler ve imanın tercümanı olan lisanın zevk-i ruhanîsine ilişip zikirten nefretkârâne uzaklaştırarak susturuyorlar."

"Evet, günah kalbe işleyip, siyahlandıra siyahlandıra, tâ nur-u imanı çıkarıncaya kadar katılaştırıyor. Herbir günah içinde küfre gidecek bir yol var. O günah, istiğfarla çabuk imha edilmezse, kurt değil, belki küçük bir mânevî yılan olarak kalbi ısırıyor."

"Meselâ, utandıracak bir günahı gizli işleyen bir adam, başkasının ittilaından çok hicap ettiği zaman, melâike ve ruhaniyâtın vücudu ona çok ağır geliyor. Küçük bir emâre ile onları inkâr etmek arzu ediyor."

"Hem meselâ, cehennem azâbını intaç eden büyük bir günahı işleyen bir adam, cehennemin tehdidâtını işittikçe istiğfarla ona karşı siper almazsa, bütün ruhuyla cehennemin ademini arzu ettiğinden, küçük bir emâre ve bir şüphe, cehennemin inkârına cesaret veriyor."

"Hem meselâ, farz namazını kılmayan ve vazife-i ubudiyeti yerine getirmeyen bir adamın, küçük bir âmirinden küçük bir vazifesizlik

yüzünden aldığı tekdirden müteessir olan o adam, Sultân-ı Ezel ve Ebedin mükerrer emirlerine karşı farzında yaptığı bir tembellik, büyük bir sıkıntı veriyor. Ve o sıkıntıdan arzu ediyor ve mânen diyor ki, keşke o vazife-i ubudiyeti bulunmasaydı! Ve bu arzudan, bir mânevî adâvet-i İlâhiyeyi işmam eden bir inkâr arzusu uyanır. Bir şüphe, vücud-i İlâhiyeye dair kalbe gelse, katî bir delil gibi ona yapışmaya meyleder; büyük bir helâket kapısı ona açılır. O bedbaht bilmiyor ki, inkâr vasıtasıyla, gayet cüz'î bir sıkıntı vazife-i ubudiyetten gelmeye mukabil, inkârda milyonlarla o sıkıntıdan daha müthiş mânevî sıkıntılara kendini hedef eder. Sineğin ısırmasından kaçıp yılanın ısırmasını kabul eder." (1)

(1) bk. [Lem'alar, İkinci Lem'a.](#)